

STOWARZYSZENIE
ESWIP | ORGANIZACJA
POZYTKU PUBLICZNEGO

ISSN 1427-5856

pozarządowiec

pismo społeczników Warmii i Mazur

kwiecień nr 1
(183) 2022

Z EKONOMIA SPOŁECZNA W ŻAGLACH

/s. 8

**ŻYRAFA
Z SERCEM
DO DZIECI**
/s. 14

**PRZEPISY
REGULUJĄCE
DZIAŁALNOŚĆ
NGO**
/s. 20

**CZY
EKONOMICZNA
JEST DLA
KAŻDEGO?**
/s. 29

**PISMO INFORMACYJNE
ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-
MAZURSKIEGO**

Wydawca

Stowarzyszenie ESWIP
82-300 Elbląg,
ul. Związku Jaszczurczego 17
tel./faks: 55 236 27 16,
55 235 33 88
e-mail: redakcja@eswip.pl

Redaktor naczelny

Arkadiusz Jachimowicz

Redaktor wydania

Sylwia Warzechowska

Projekt okładki

Kuba Qbi Strumiński

Korekta

Sylwiusz Brywoczyński

Paulina Stapurewicz

Skład i łamanie

Remigiusz Korwiel

Internetowe wydanie pisma

dostępne na:

www.eswip.pl

Na zdjęciu: Marek Karbowski ze
Stowarzyszenia Sportów Wodnych
Fot. archiwum prywatne

Zespół redakcyjny

Sylwia Warzechowska, Beata
Wachniewska-Mazurek, Sylwiusz
Brywoczyński, Nikola Przybysz, Paulina
Stapurewicz, Katarzyna Ciszewska

Wydanie bezpłatne.

Materiałów niezamówionych redakcja
nie zwraca.

Zastrzegamy sobie prawo skracania
tekstów i zmiany tytułów. Autorzy
tekstów prezentują swoje własne
opinie.

Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.

Spis treści

Biorą sprawy w swoje ręce

Katarzyna Ciszewska 3

Jak Pieniężno z Lelkowem

Sylwiusz Brywoczyński 4

W Braniewie przy ulicy Malinowej

Nikola Przybysz, Sylwia Warzechowska 6

Z ekonomią społeczną w żaglach

Sylwiusz Brywoczyński 8

biNGO po sąsiedzku

Sylwiusz Brywoczyński 10

Wspierając rodziny wielopokoleniowe

Paulina Stapurewicz, Sylwiusz Brywoczyński 12

Żyrafa z sercem do dzieci

Nikola Przybysz, Sylwiusz Brywoczyński 14

Masz już status przedsiębiorstwa społecznego?

Sylwia Warzechowska 17

Planowane pomaganie

Sylwia Warzechowska 18

Przepisy regulujące działalność organizacji pozarządowych

Beata Wachniewska-Mazurek, Teresa Wachniewska 20

Podstawowe dokumenty w NGO

Beata Wachniewska-Mazurek, Teresa Wachniewska 27

Czy ekonomizacja jest dla każdego?

Katarzyna Ciszewska 29

Pismo wydano w ramach projektu:

Projekt "Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu" realizowany jest przez Stowarzyszenie ESWIP i współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Biorą sprawy w swoje ręce

Działalność organizacji pozarządowych zmienia się na przestrzeni wielu lat. Przez ten czas mamy okazję obserwować różne oblicza i efekty działalności pozarządowej, od organizacji wspierających swoich członków, przez działalność rzeczniczą, watchdogową, po wpływanie na rozwój wspólnot lokalnych i realizację inicjatyw międzysektorowych, w wymiarze lokalnym, regionalnym, a czasem na skalę światową. Trzeci sektor wzrasta w siłę z każdym rokiem.

Katarzyna Ciszewska
koordynator merytoryczny projektu
Ośrodek Wspierania Inicjatyw
Ekonomii Społecznej w Elblągu

Okres pandemii był sprawdzianem dla inicjatywności i odpowiedzialności społecznej mieszkańców oraz oddolności działań. Część z takich grup inicjatywnych przekształciła się w późniejszym czasie w regularnie działające i zarejestrowane podmioty. Druga część nadal funkcjonuje jako nieformalne grupy wspierające cele, dla których powstały. W okresach, które nazywamy sprawdzianami z człowieczeństwa, aktywność ludzi wzrasta, widać synergii i efektywność działań, bez względu na to, czy przybiera to formalną postać organizacji pozarządowej. W okresie pandemii mieliśmy okazję wspierać ruchy dzielnicowe, kiedy to sąsiedzi nieśli pomoc sąsiadom, seniorom, osobom samotnym. Organizowana była pomoc żywnościowa, rzeczowa, przewóz osób, opieka, a także wzajemna wymiana dóbr i usług.

Dziś, w momencie kiedy przygotowujemy dla Państwa to wydanie Pozarządowca, trudno nie wspomnieć właśnie o takich oddolnych ruchach społecznych, organizacjach pozarządowych, które biorą sprawy w swoje ręce nie czekając na sygnał z góry i niosą niezbędną pomoc. Administracja ogłasza konkursy dla NGO-sów na skoordynowanie działań i zadania pomocowe dla uchodźców. Duże znaczenie w tej sytuacji będą miały przedsiębiorstwa społeczne, które swoimi produktami i usługami mogą wypełnić powstałą niszę, a w późniejszym czasie tworzyć miejsca pracy dla osób tego potrzebujących.

Główny Urząd Statystyczny podaje, iż „w 2020 r. działało 95,2 tys. rejestrowych organizacji non-profit. Dysponowały one 150,3 tys. pełnoetatowymi miejscami pracy, które stanowiły 1,4% przeciętne zatrudnienia

w gospodarce narodowej. W związku z dodatkowymi działaniami związanymi z epidemią COVID-19, organizacje objęły 5,0 mln osób oraz przekazały wsparcie finansowe i rzeczowe o wartości 850,0 mln zł”. Jest to bardzo duża i odczuwalna pomoc.

Coraz więcej NGO-sów rozwija się o działania odpłatne, dzięki czemu mogą realizować swoją misję i dotrzeć do większej grupy odbiorców nie martwiąc się o finansową stronę przedsięwzięcia. Coraz więcej z nich, na przestrzeni ostatnich lat, rozpoczyna przygodę nie tylko z działalnością odpłatną, ale również z działalnością gospodarczą. Część fundacji i stowarzyszeń, które mamy okazję wspierać, prowadzi działalność zarobkową z sukcesem już od kilku lat. Skąd wybór tej drogi? Jakie są jej efekty? Na czyje i jakie wsparcie mogą liczyć organizacje? O tym w niniejszym wydaniu Pozarządowca. Zapraszam do lektury!

Jak Pieniężno z Lelkowem

Wiele firm, spółdzielni i organizacji pozarządowych zaangażowanych jest w działalność na rzecz rozwoju społeczności lokalnych. Tworzą one nowe miejsca pracy, które poprawiają jakość życia mieszkańców i zmniejszają zjawisko bezrobocia. Jednym z takich podmiotów jest Spółdzielnia Socjalna „Sąsiedzi” założona wspólnie przez gminę Pieniężno i gminę Lelkowo.

Sylwiusz Brywczyński

We współczesnej rzeczywistości gospodarczej bardzo wiele osób nie potrafi odnaleźć się na rynku pracy. Często po utracie zatrudnienia i kilkuletniej przerwie mają oni problem z powrotem do aktywności zawodowej. W gminach Pieniężno i Lelkowo sprawę w swoje ręce wzięła Spółdzielnia Socjalna „Sąsiedzi”, która została powołana przez wspomniane gminy 13 września 2019 r. Od samego początku przedsiębiorstwo nie tylko tworzy nowe miejsca pracy, ale również wzmacnia integrację wspólnoty lokalnej i pomaga zmieniać na lepsze lokalny krajobraz.

Nowe miejsca pracy dla mieszkańców

- Na tę chwilę zatrudniamy 17 osób na umowę o pracę, są też osoby zatrudnione na zlecenia przy okazji innych inwestycji – mówi Mateusz Sobieszczyk, prezes Spółdzielni Socjalnej „Sąsiedzi”. – Od samego początku naszej działalności inwestujemy pozyskane środki w rozwój zawodowy pracowników – dodaje. Spółdzielnia wykonuje wiele potrzebnych usług m.in. zarządzanie cmentarzami komunalnymi i wykonywanie usług porządkowych. Innymi ważnymi działa-

niami podejmowanymi przez spółdzielnię jest zarządzanie zasobem nieruchomości i odbiorem odpadów komunalnych w gminie Pieniężno.

Bardzo potrzebną inicjatywą realizowaną przez przedsiębiorstwo jest prowadzenie działalności gastronomicznej. Na terenie Szkoły Podstawowej w Zagajach została wyposażona i przygotowana kuchnia wraz ze stołówką. Pozwala to na dostarczanie posiłków do dzieci z gminnych szkół oraz do osób zainteresowanych korzystaniem z usług cateringowych. Ponadto dzięki temu powstały nowe miejsca pracy dla kucharzy. Inwestycja ta została częściowo pokryta z dotacji OWIES.

Aktywizacja i integracja wspólnoty lokalnej

- Jesteśmy gminą gdzie jest dość duże bezrobocie, dlatego bardzo ważnym zadaniem, przed którym stanęliśmy, było danie zatrudnienia mieszkańcom. Innym ważnym powodem utworzenia Spółdzielni Socjalnej „Sąsiedzi” była chęć lepszego i bardziej efektywnego wykonywania usług poprzez przekazanie ich lokalnemu przedsiębiorstwu, a nie podmiotom zewnętrznym – mówi burmistrz Pieniężna, Kazimierz Kiejdo. Wójt gminy Lelkowo, Łukasz Skrzyszewski, ocenia, że

Fot. Spółdzielnia Socjalna „Sąsiedzi”

działania podejmowane przez spółdzielnię są bardzo ważne, ponieważ mają bezpośredni wpływ na życie mieszkańców gmin, na których działa przedsiębiorstwo. Zwraca uwagę na to, że poprzez stworzenie odpowiedniej infrastruktury i zbudowanie pracownikom odpowiednich warunków do rozwoju, w dobry sposób realizowane są zadania postawione przez obie gminy przy powołaniu Spółdzielni Socjalnej „Sąsiedzi”.

- Jestem pracownikiem gospodarczym i pracuję jako kierowca. Do mojej pracy należy m.in. sprzątnięcie, jaz-

da ciągnikiem, czy zamiatanie. Bardzo cenię pracę w zespole. Atmosfera jest bardzo dobra, co sprawia, że jest większa motywacja do pracy – mówi Stanisław Szykaruk, pracownik spółdzielni.

Środki zainwestowane w działalność Spółdzielni Socjalnej „Sąsiedzi” pochodzą m.in. z projektu OWIES realizowanego w ramach Stowarzyszenia ESWIP. Poza pomocą finansową, świadczona była również pomoc merytoryczna zespołu doradców OWIES.

Przykład Spółdzielni Socjalnej „Sąsiedzi” pokazuje, że tworzenie przedsiębiorstw społecznych działających w obszarze integracji zawodowej i skupiających się na codziennym życiu lokalnej społeczności ma sens. Poprzez ich działanie można nie tylko zmniejszyć problem bezrobocia i wykluczenia społecznego, ale również sprzyjać integracji lokalnej społeczności. Warto więc zainteresować się tematyką ekonomii społecznej i starać się realizować jej założenia w codziennym życiu.

W Braniewie przy ulicy Malinowej

Można powiedzieć, że to prawdziwy raj dla kobiet! Bluzki, sukienki, torebki, naturalne mydła, perfumy... „U dziewczyn” to nieszablony butik z ubraniami połączony z pracownią krawiecką. Prowadzony jest przez W&W spółkę z o.o. non profit.

Nikola Przybysz
Sylwia Warzechowska

Co widać od progu? Masę wieszaków z ubraniami! Nic dziwnego, że trudno jest przejść obok tego sklepu obojętnie. W Braniewie, przy ulicy Malinowej 4 można znaleźć ubrania outletowe czy wyroby lokalnych rzemieślników. To także punkt przeróbek krawieckich.

„U dziewczyn” można kupić ubrania w dużych rozmiarach, można również zamówić odzież uszytą według własnego pomysłu, pod wymiar. I to wszystko po przystępnych cenach. A do ubrań dostępne są gustowne dodatki, m.in. torebki, paski, a także perfumy nie tylko dla pań. Aby stworzyć to klimatyczne miejsce potrzebni byli odważni ludzie z pasją.

- Poznałem dziewczyny, wspaniałe dziewczyny, które szukały swojego miejsca na rynku pracy. Podczas jednej z rozmów zrodził się pomysł na butik, butik „U dziewczyn”- mówi Rafał Wróblewski, prezes W&W spółki z o.o. non profit.

Sklep i pracownia krawiecka

Organizacje non profit nie są nastawione na zysk. Tak jak w tym przypadku. Sklep powstał po to, żeby zatrudnić utalentowane, pracowite kobiety, aby mogły się rozwijać i zarabiać. Aktualnie zatrudnione są tam cztery panie. Lokal, w którym dziś mieści się butik, potrzebował gruntownego remontu, a asortyment i wyposażenie były sporym wydatkiem.

- Skorzystaliśmy z dotacji od Stowarzyszenia ESWIP, które prowadzi Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu – mówi Rafał Wróblewski. – Warto dodać, że OWIES to nie tylko dotacje, to także wsparcie opiekuna, który doradza, pokazuje nowe rozwiązania, także dla pracowni krawieckiej.

To właśnie tam przerabiane są ubrania zakupione w sklepie.

- Klientki przynoszą do nas różnego rodzaju przeróbki, takie jak skracanie spodni, zwięzanie spódnic, czy

wszycie zamka. Ostatnio zdarzyło nam się nawet przerobić kilka mundurów. Szyjemy także na wymiar. Spodnie, sukienki, w zależności czego oczekuje klient – podkreśla Rafał Wróblewski.

Pachnąca sprawa

Wiadomo, że w XXI wieku trudno funkcjonować bez mediów społecznościowych, dlatego sklep działa także na Facebooku. Prowadzone są tam sprzedażowe transmisje na żywo, którymi zajmuje się Monika Kielak, kierowniczką „U dziewczyn”.

- Zdarza się, że przychodzą klientki i mówią, że widziały jakąś rzecz na transmisji live i chciałyby ją zobaczyć, jak wygląda w rzeczywistości. Ewentualnie odkładamy ją do przymierzenia. Mamy również możliwość wysyłki zakupionych rzeczy, więc sprawdza się taka forma dotarcia do klientów – opowiada pani Monika.

Fot. Butik „U dziewczyn”

A jak dotrzeć do kobiet? To oczywiście, że gustownymi ubraniami, jednak nie można zapominać o zapachu. Dlatego właśnie w ofercie sklepu znalazły się nalewane perfumy. Co to oznacza? Można przyjść z własnym flakonikiem, do którego wlane zostaną ulubiony zapach! Od niedawna można kupić także pięknie pachnące, ręcznie wykonane świece sojowe.

Sprzedawaj z dziewczynami

To jeszcze nie koniec nowości w Butiku „U dziewczyn”. W sklepie można wystawić ubrania w dobrym stanie. - Jeśli masz ubrania raz nałożone, niezniszczone, może nietrafnie kupione, przynieś do nas. My je wycenimy i wystawimy na sprzedaż – zachęca Rafał Wróblewski. – Chcemy wypróbować także nasz najnowszy pomysł, a mianowicie wypożyczanie sukien okolicznościowych.

Przed nami pierwsze urodziny sklepu. Zdradzimy, że z tej okazji nie zabraknie konkursów i niespodzianek dla klientów. Co dokładnie? O tym wkrótce przekonacie się sami!

Z ekonomią społeczną w żaglach

Podmioty trzeciego sektora realizują działania dotyczące spraw społecznych. Wiele stowarzyszeń stawia sobie za cel krzewienie sportu oraz promowanie aktywnego trybu życia. Organizacją odwołującą się do tych idei jest Stowarzyszenie Sportów Wodnych w Iławie. Przygotowuje ono działania z zakresu żeglarstwa oraz innych sportów wodnych, które mają bezpośredni wpływ na aktywizację młodzieży, integrację społeczności lokalnej oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej Iławy.

Sylwiusz Brywczyński

Ekonomia społeczna to dziedzina gospodarki, która w bezpośredni sposób wpływa na życie lokalnych społeczności. W Iławie sprawę w swoje ręce wzięło Stowarzyszenie Sportów Wodnych, które zajmuje się krzewieniem ruchu i rozwoju fizycznego, rozwijaniem zamiłowań do sportów wodnych i turystyki, czy też prowadzeniem zajęć z zakresu żeglarstwa.

Współpraca z młodzieżą

- Stowarzyszenie Sportów Wodnych powstało w 2001 roku. Celem SSW jest prowadzenie działalności sportowej, wspieranie rozwoju żeglarstwa oraz innych sportów wodnych dzieci i młodzieży. Zawodnicy stowarzyszenia odnoszą sukcesy i stają na najwyższych stopniach podium w regatach ogólnopolskich i światowych. Nasi zawodnicy grupy Optimist corocznie startują w regatach w całej Polsce, we Włoszech, Hiszpanii i Chorwacji zdobywając tytuły mistrzowskie - mówi Adam Liedtke, prezes Stowarzyszenia Sportów Wodnych w Iławie.

Jedną z głównych grup docelowych, do których skierowana jest działalność stowarzyszenia, są dzieci oraz młodzież. Współpracując z Międzyszkolnym Ośrodkiem Sportowym, organizacja przygotowuje zajęcia sportowo-rekreacyjne dla uczestników w wieku 6 – 18 lat. Odbywają się one regularnie w czterech grupach, w których każdy uczestnik, niezależnie od umiejętności i doświadczenia, może aktywnie brać udział, bawić się i zdobywać nowe doświadczenie. Grupy te to: Optimist, Laser, grupy turystyczne oraz rekreacyjno-sportowe. Uczestnicy grupy Optimist korzystają ze sprzętu prywatnego oraz będącego własnością Gminy Miejskiej Iława, a uczestnicy grupy Laser korzystają ze sprzętu SSW (pontonu, łódek). Stowarzyszenie prowadzi również szkolenia, które podnoszą kwalifikacje żeglarskie uczestników.

Stopień trudności szkoleń dostosowywany jest pod kątem umiejętności i doświadczenia każdego z uczestników.

Bardzo ciekawymi projektami prowadzonymi przez SSW są m.in. organizowana Akademia Żeglarska dla Seniorów skierowana do osób 50+, czy Regaty Pomarańczowe, które odbyły się już 37 razy i za każdym razem przyciągnęły do Iławy żeglarzy z całej Polski. Maksymalnie na to wydarzenie przybyło aż 389 uczestników. Z kolei podczas lata 2021 r. łącznie ze wszystkich działań prowadzonych przez Stowarzyszenie Sportów Wodnych w Iławie skorzystało 350 osób. Organizacja szkoli także ok. 50 zawodników w grupach regatowych.

- Jesteśmy organizatorem Drużynowych Mistrzostw Polskiego Stowarzyszenia Klasy Optimist oraz organizujemy również Ogólnopolskie Regaty Oldboyów Yellow Cup. Stowarzyszenie realizuje również ogólnopolski program Załoga PolSailing organizowany przez Polski Związek Żeglarski. Od 2019 roku Stowarzyszenie we współpracy z Gminą Miejską Iława jest realizatorem programu „Rozwój Pozaszkolnych Form Szkoleń Żeglarskich” w Iławskiej Ekomarinie – mówi Marek Karbowski, skarbnik stowarzyszenia.

Fot. Stowarzyszenie Sportów Wodnych

Wszystkie działania realizowane przez Stowarzyszenie Sportów Wodnych w Iławie wpływają na prestiż miasta i regionu, co często w bezpośredni sposób przekłada się na rozwój turystyki oraz gospodarki lokalnej.

Inwestycja pozyskanych środków

Bardzo duży wpływ na działalność Stowarzyszenia Sportów Wodnych w Iławie miała dotacja z projektu OWIES realizowanego przez Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych.

- Stowarzyszenie, aby zarabiać na swoje cele statutowe od czerwca 2020 roku stało się przedsiębiorstwem społecznym, uruchamiając działalność wypożyczalni sprzętu wodnego w iławskiej Ekomarynie oraz poszerzając działalność SSW Grand Hostel Iława. W ramach przyznanego dofinansowania przez Stowarzyszenie ESWIP z Elbląga stworzone zostały 3 miejsca pracy dla osób aktywnie poszukujących zatrudnienia. Wypożyczalnia oferuje deski SUP, łódzie wiosłowe oraz rowery. Hostel znajduje się w samym centrum Iławy, przy ulicy Niepodległości i oferuje zakwaterowanie dla 30 osób w pokojach z łazienkami oraz małymi aneksami kuchennymi – mówi Marek Karbowski.

Innymi źródłami finansowymi pozyskiwanymi przez organizację na działalność statutową stowarzysze-

nia są m.in. dotacje, które organizacja uzyskuje od jednostek samorządu terytorialnego, sponsorów prywatnych oraz rodziców młodzieży lub samych uczestników.

- Pozyskane środki wspierają działalność klubu, dzięki temu zawodnicy i uczestnicy zajęć oferowanych przez nasz klub dysponują sprzętem żeglarskim i asekuracyjnym, mają możliwość szkolenia swoich umiejętności w Polsce i za granicą. Stałym celem działania Stowarzyszenia jest troska o utrzymanie odpowiedniej klasy sprzętu sportowego grup trenujących w SSW MOS, co umożliwi uzyskanie dobrych wyników podczas regat. Podtrzymywane są także tendencje z ostatnich lat, polegające na działaniach zmierzających do rozwoju ilościowego i jakościowego szkoleń. Dzięki temu liczba dzieci uczęszczających na zajęcia rokrocznie rośnie – dodaje Liedtke. W najbliższej przyszłości Stowarzyszenie Sportów Wodnych w Iławie planuje rozwijać swoją aktywność w dziedzinie turystyki i gastronomii.

- Jesteśmy w trakcie inkubacji w AdRem, złożyliśmy wniosek do Stowarzyszenia ESWIP na rozwój działalności gastronomicznej, serwisu jachtów oraz utworzenia 2 punktu wypożyczalni sprzętu wodnego. Pozytywnie rozpatrzone nasz wniosek. Została podjęta decyzja, że tworzymy kolejne trzy miejsca pracy – dodaje przewodniczący Stowarzyszenia Sportów Wodnych w Iławie.

biNGO po sąsiedzku

Braniewski Instytut Rozwoju to stowarzyszenie, które mocno angażuje się w działalność społeczną. Wspiera rodziny i osoby potrzebujące oraz mniejsze organizacje pozarządowe. Dzięki pozyskanym grantom i dotacjom realizuje projekty i programy, których celem jest poprawa życia mieszkańców i ich aktywizacja oraz integracja wspólnoty lokalnej.

Sylwiusz Brywczyński

Organizacja powstała w lipcu 2015 r., a swoją działalność prowadzi głównie na terenie powiatu braniewskiego oraz w okolicy. Stowarzyszenie BIR organizuje i realizuje wiele działań wpisujących się w tematykę ekonomii społecznej m.in. prowadzi Dom Sąsiedzki Centrum BIR, realizuje projekt biNGO – Braniewski Inkubator NGO, bierze czynny udział w wielu działaniach społecznych oraz prowadzi kawiarnię Santos Cafe.

- Obecnie wiodącymi działaniami są dwa projekty: wsparcie rodzin w trudnej sytuacji oraz wsparcie NGO – mówi prezes Braniewskiego Instytutu Rozwoju, Wojciech Wakieć.

BIR od 2020 r. realizuje projekt „Rozwój rodziny w powiecie braniewskim”, obecnie trwa jego druga edycja. Działania projektu skierowane są do rodzin oraz osób wymagających wsparcia w różnych dziedzinach.

- W ramach projektu przygotowujemy każdemu uczestnikowi Indywidualny Plan Wsparcia, w oparciu o który oferujemy pomoc specjalistów, m.in. prawnika, psychologa, fizjoterapeuty, neurologopedy, dietetyka itp., udział w warsztatach, spotkania w ramach Klubu Rozwoju Kobiet, Pracowni Rodzinnej i Klubu Młodzieżowego, udział w wyjazdach rodzinnych, piknikach oraz innych inicjatywach lokalnych. W spotkaniach w ramach klubów mogą brać udział wszyscy mieszkańcy powiatu braniewskiego, niezależnie od tego czy są uczestnikami projektu – dodaje Wakieć.

Dom pełen pomysłów

Ciekawym polem aktywności Braniewskiego Instytutu Rozwoju jest Dom Sąsiedzki Centrum BIR, którego działalność przypomina funkcjonujący w Elblągu Dom pod Cisem.

W Domu Sąsiedzkim można m.in. wziąć udział w ciekawych warsztatach, w licznych spotkaniach w ramach pracowni rodzinnej, czy w festynach i piknikach. Bardzo interesującą inicjatywą jest również Klub Rozwoju Kobiet, w ramach którego mogą one nie tylko zajmować się swoimi pasjami i zainteresowaniami,

UPOMINKI
WALENTYŃKOWE

Klub
Młodzieżowy

ale również wspólnie spędzać wolny czas, integrować się i brać udział w ciekawych spotkaniach.

Wsparcie NGO

W ramach projektu finansowanego przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Stowarzyszenie BIR od 1 października 2021 r. realizuje projekt „biNGO - Braniewski Inkubator NGO”. Wszystkie jego działania kierowane są do organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych, które dzięki korzystaniu z działalności szkoleniowej i doradczej podnoszą swoją wiedzę i umiejętności z zakresu działań społecznych oraz tworzenia organizacji.

- Potrzeba rozwoju potencjału organizacji pozarządowych wynika z naszej misji, którą realizujemy w oparciu o zdobyte doświadczenia i zrealizowane projekty na rzecz III sektora – mówi Wakieć.

Poprzez działalność na szczeblu warsztatowym, animacyjnym i doradztwa specjalistycznego, reaktywowane są działania związane m.in. z Dialogiem Społecznym, Radami Seniorów i Młodzieży, czy Radami Miejskimi i Działalności Pożytku Publicznego.

- Od października 2021 r. odnotowujemy duże zainteresowanie organizacji, grup nieformalnych oraz kół gospodyń wiejskich. Występuje tu bardzo duża potrzeba szkoleniowa oraz doradcza. W ramach projektów mamy zaplanowane kawiarenki obywatelskie, pikniki, eventy – dodaje.

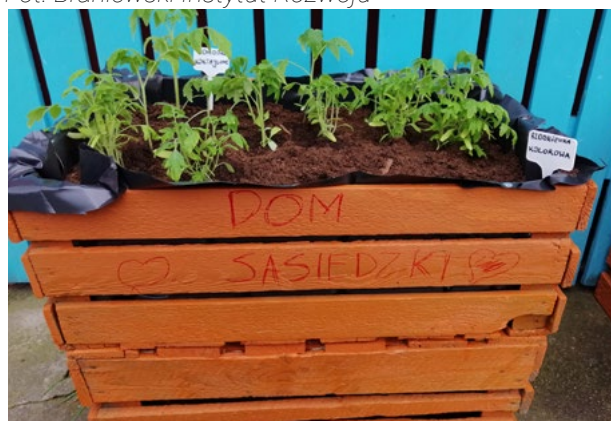
Wsparcie finansowe

Wsparciem, z którego skorzystał Braniewski Instytut Rozwoju są dotacje z projektu OWIES, który realizowany jest przez Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych. Dzięki uzyskanej pomocy organizacja stworzyła kawiarnię Santos Cafe, dzięki czemu zatrudnienie uzyskało kilka osób, a inne mogły podnieść swoje kwalifikacje niezbędne w dalszej karierze zawodowej.

- Przed nami kolejne projekty skierowane do społecz-

Fot. Braniewski Instytut Rozwoju

ności lokalnych z powiatu braniewskiego, wsparcie rodzin oraz inkubacja i doradztwo dla NGO. Analiza dotychczasowych działań oraz diagnoza lokalna wskazują na bardzo duże potrzeby w tym zakresie. Kadra i specjaliści zaangażowani w nasze aktualne działania powiększa się i stanowi trzon naszej aktywności. Planujemy rozwój ich kompetencji zawodowych i społecznych oraz udoskonalanie organizowanych przez nas działań pomocowych – mówi Wojciech Wakieć.

Wspierając rodziny wielopokoleniowe

Działają społecznie, w zamian oczekując radości maluchów, twórczego podejścia dorosłych i własnego poczucia wewnętrznej satysfakcji z efektów wspólnego działania – poznajcie Stowarzyszenie Inicjatyw Rodzinnych, organizację niosącą pomoc rodzinom.

Paulina Stapurewicz
Sylwiusz Brywczyński

- Chcemy przekazywać dzieciom, co jest ważne w życiu. Działając międzypokoleniowo pokazujemy też, że nie będziemy żyć wiecznie piękni i młodzi. Każdy człowiek się starzeje, a seniorzy są naszym skarbem, o który trzeba dbać i do którego trzeba się zwracać z szacunkiem. Chcemy też seniorom pokazać, że i młodzież i dzieci mogą im dać wiele radości – mówi Beata Wachniewska-Mazurek, prezes SIR. Stowarzyszenie powstało w 2010 roku. Zajmuje się szerokorozumianym wsparciem rodzin, także rodzin wielopokoleniowych. Za cel stawia sobie wspieranie rodzicielstwa w tym opieki zastępczej, edukację, pomoc terapeutyczną i psychologiczną, upowszechnianie i ochronę praw dziecka oraz zapobieganie zanikaniu więzi rodzinnych, międzypokoleniowych.

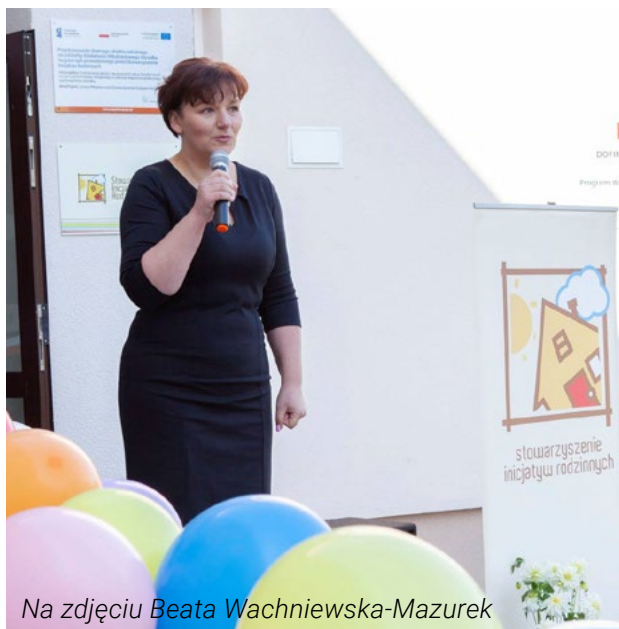

Nie tylko dzieci, także rodzice

Dla stowarzyszenia bardzo ważne w rozwoju dziecka jest jego otoczenie, dlatego organizuje różne formy wsparcia zarówno dla pociech, jak i rodziców.

Fot. Stowarzyszenie Inicjatyw Rodzinnych

Na zdjęciu Beata Wachniewska-Mazurek

Najmłodszych wspiera niezależnie czy są w rodzinie, czy w instytucjonalnych formach opieki. Organizacja służy poradnictwem, terapią, organizuje wypoczynek czy zajęcia sportowe. Utworzyła żeglarski klub sportowy, który oprócz rozwoju młodych uczestników, pomaga zorganizować im wolny czas.

Od 2020 roku, stowarzyszenie prowadzi funkcję społecznego rzecznika praw dziecka, aby zapewnić dodatkowe wsparcie dzieciom.

- Chcieliśmy uzupełnić brakujące ogniwo w naszym lokalnym społeczeństwie o osobę, która będzie mogła pomóc dziecku, rodzinie, w sytuacjach kiedy nastąpi kryzys – mówi Bożena Strawa-Cieślak, członkini stowarzyszenia.

Dodatkowo dziecku udzielana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna. W 2021 roku Stowarzyszenie Inicjatyw Rodzinnych utworzyło punkt konsultacyjno-informacyjny, w którym udzielana jest pomoc

terapeutyczna i psychologiczna oraz pedagogiczna, także w zakresie uzależnień.

Seniorzy są skarbem

Stowarzyszenie wspiera seniorów z powiatu elbląskiego i Elbląga. Organizowane są spotkania, na których seniorzy poznają się, spędzają wspólnie czas, ale również ćwiczą – umysł i narządy ruchu (m.in. ćwiczenia w basenie).

- Spotykamy się tutaj, nieraz plotkujemy, bierzemy udział w różnych grach. Pani Beata bez przerwy nam ćwiczy umysł i pamięć. Po prostu miło spędzamy czas, przy kawie, przy ciście, smacznym poczęstunku – mówi Elżbieta Kowalska, uczestniczka klubu seniora. Seniorzy mogą skorzystać z różnych porad, terapii, a ponadto zajęć „siłownia umysłu”. Wszystko po to, aby zapewnić im jak najlepsze zdrowie i samodzielne życie, niezależne od osób trzecich i form instytucjonalnych. W 2021 organizacja otworzyła Klub Senior+ w Pomorskiej Wsi. To jedna z części całego zamysłu centrum aktywności lokalnej, którą SIR chce wprowadzić dla całej społeczności.

- Otworzenie tego klubu daje nam bardzo duże efekty, a jest nas, seniorów, bardzo dużo. Lubimy śpiewać, lubimy się zbierać, pogadać sobie przy kawie. Jest to naprawdę fantastyczny pomysł. Praca ze stowarzyszeniem jest wspaniała, trafiliśmy bardzo dobrze jako wioska – oznajmia Zofia Zaborowska, sołtys Pomorskiej Wsi.

Stowarzyszenie angażuje się również w pomoc mieszkańcom Ukrainy, którzy mierzą się z wojną trwającą w kraju. Organizacja przygotowała 24 miejsc w placówce w Pomorskiej Wsi i zaopiekuje się dziećmi z domów dziecka, które trafią do naszego powiatu. Prowadzi także wsparcie psychologiczne dla dzieci z Ukrainy.

Żyrafa z sercem do dzieci

Jak zwykle się mawiać, najlepsze pomysły powstają z potrzeby. Nie inaczej było w przypadku Niepublicznego Przedszkola Zielona Żyrafa. To placówka w Iławie, prowadzona przez Fundację 2U, która zajmuje się nie tylko opieką i wychowaniem najmłodszych. Jest to również miejsce, gdzie rodzice otrzymują wsparcie i porady psychologiczne.

Nikoła Przybysz
Sylwiusz Brywczyński

Zielona Żyrafa jest niepublicznym przedszkolem, które prowadzi Fundacja 2U, założona przy pomocy i wsparciu OWIES. Pomysł na założenie zarówno fundacji, jak i przedszkola powstał z inicjatywy Moniki Ulatowskiej, która chciała stworzyć miejsce przyjazne dzieciom i rodzicom.

- Pomysł na przedszkole dojrzewał w mojej głowie długo, a właściwie powstał, kiedy w moim życiu pojawiły się własne dzieci - wspomina Monika Ulatowska, prezeska i założycielka Fundacji 2U.
- W końcu nadszedł czas, w którym trzeba zapisać dzieci do przedszkola i okazało się, że nie ma przedszkola idealnego. Przede wszystkim jednak nie znalazłam takiego, które korzystałoby z metod NVC, Marii Montessori, czy kierowałoby się podejściem, które sprawia, że dzieci same kreują swoją rzeczywistość.

nviolent communication, Porozumienie bez Przemocy) polega na stworzeniu wysokiej jakości kontaktu z innymi ludźmi i z sobą samym. Marshall Rosenberg, twórca metody, stworzył narzędzie, które sprzyja nauce nowego sposobu porozumiewania się i ułatwiające nawiązywanie kontaktów. Istotą pedagogiki Marii Montessori jest stwierdzenie, że każde dziecko jest inne i powinno rozwijać się według indywidualnych planów rozwojowych. W planach tych zapisane są jego możliwości, kompetencje i umiejętności, umożliwiające mu naukę samodzielną i efektywniejszą.

Po tym, jak zrodził się pomysł na założenie przedszkola, które wykorzystuje specjalistyczne metody wychowawcze, nadszedł czas na działanie. Pani Monika, wspólnie z mężem, założyła fundację, aby móc prowadzić przedszkole, jak również realizować szereg innych działań, które mają na celu wsparcie całej rodziny. Tak właśnie powstała Zielona Żyrafa.

Indywidualne podejście do każdego dziecka

Wspomniane systemy wychowawcze wspomagają rozwój dziecka na najwyższym poziomie. NVC (No-

Przy wsparciu OWIES

- Nazwa odnosi się do nurtu, którym kierujemy się w przedszkolu, a więc do porozumienia bez przemo-

Fot. Przedszkole Zielona Żyrafa

cy Rosenberga. Zielona, bo jesteśmy na ulicy Zielonej, a dodatkowo jesteśmy przedszkolem, starającym się być blisko natury, a żyrafa... Marshall Rosenberg mówił o żyrafie, która mówi językiem empatycznym,

a my staramy się rozmawiać takim językiem z dziećmi, rodzicami, ze sobą nawzajem – dodaje Monika Ulatowska.

Zakładając fundację, Monika i Bartłomiej Ulatowscy zwrócili się o pomoc do Ośrodka Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej, prowadzonego przez Stowarzyszenie ESWIP. Dzięki uzyskanej dotacji, pod koniec 2019 roku, udało się wyposażyć przedszkole oraz zatrudnić sześć osób.

-Myślę, że są to takie osoby, którym bardzo zależy, które chcą pokazać, że są wartościowe i potrafią wykorzystać szansę, którą dostały. Jestem bardzo zadowolona z osób, które udało nam się zatrudnić dzięki OWIES – mówi prezes fundacji.

Jedną z zatrudnionych osób jest Agnieszka Karulska. - Kiedyś zaiskrzyła mi taka myśl, że praca z dziećmi byłaby dla mnie fajną pracą i wiem, że bym się w tym odnalazła. Zaczęłam doksztalcać się, robić kursy i udało się. W Iławie powstało nowe przedszkole, Fundacja 2U, Zielona Żyrafa. Jestem szczęśliwa i zadowolona tu jestem – mówi pani Agnieszka.

Trzecie dziecko

Z czasem, przedszkole zostało rozbudowane. Powstało nowe piętro, a w nim sale do integracji sensorycznej, które dzięki drugiemu dofinansowaniu OWIES w lipcu 2021 roku mogły zostać wyposażone w niezbędne urządzenia i akcesoria. Zatrudnione zostały kolejne 4 osoby.

- Pomysł na dobudowanie piętra dojrzywał stopniowo, ale ostateczna decyzja zapadła w okolicach kwietnia tamtego roku. Wynikało to z tego, że mieliśmy naprawdę długą listę oczekujących – wspomina prezeska Fundacji 2U. – Obecnie do siedmiu grup w Zielonej Żyrafie uczęszcza 160 dzieci.

Monika Ulatowska włożyła w przedszkole ogrom pracy i serca.

-Dla mnie Zielona Żyrafa to trzecie dziecko. Mam dwójkę swoich dzieci, a to przedszkole jest dla mnie trzecim – dodaje z uśmiechem.

OŚRODEK WSPIERANIA INICJATYW EKONOMII SPOŁECZNEJ W ELBLĄGU

MASZ POMYSŁ NA PRZEDSIĘBIORSTWO SPOŁECZNE?

Przedsiębiorstwa społeczne to firmy, gdzie ludzie są ważniejsi od zysku. Dlatego ideą ekonomii społecznej jest działalność, która pozwala potrzebującym wrócić na rynek pracy. Masz dobry pomysł na przedsiębiorstwo społeczne? Potrzebujesz pieniędzy na start, ale nie wiesz, skąd je pozyskać? Jesteśmy dla Ciebie - **udzielamy dotacji, doradzamy i szkolimy.**

CENTRUM
EKONOMII
SPOŁECZNEJ

Organizujemy szkolenia, warsztaty i konferencje ekonomii społecznej. Zapewniamy przygotowanie merytoryczne.

INKUBATORY
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
SPOŁECZNEJ

W Elblągu, Iławie i Braniewie spotkasz się z ekspertami i doradcami. Pod ich okiem opracujesz biznesplan.

FUNDUSZ
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
SPOŁECZNEJ

Dobry biznesplan to podstawa do uzyskania dotacji. Jeżeli ją otrzymasz, rozpoczniesz działalność, a my będziemy ci towarzyszyć.

Infopunkt

STOWARZYSZENIE
ESWIP ORGANIZACJA
POZYTYKU PUBLICZNEGO

ul. Związku Jaszczurczego 17
82-300 Elbląg

czynny poniedziałek-piątek
7⁰⁰-15⁰⁰

tel.: 55 236 27 16
owies@eswip.pl
www.owies.eswip.pl

Masz już status przedsiębiorstwa społecznego?

Jeszcze nie? A może jeszcze nie wiesz, że takie podmioty mogą ubiegać się o wsparcie finansowe na stworzenie nowych miejsc pracy oraz o zamówienia publiczne? Sprawdź, jakie przesłanki trzeba spełniać.

Sylwia Warzechowska

Warto wiedzieć, że Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej na bieżąco aktualizuje listę przedsiębiorstw społecznych. Uzyskanie statusu przedsiębiorstwa społecznego wiąże się z uzyskaniem dodatkowych przywilejów. Podmioty zweryfikowane jako PS mogą ubiegać się o wsparcie finansowe na stworzenie miejsc pracy (m.in. w OWIES) oraz o społeczne zamówienia publiczne.

- Należy skontaktować się z Ośrodkiem Wspierania Ekonomii Społecznej ze swojego rejonu, by o taki status wnioskować – mówi Paulina Krasodomska, kierownik Funduszu Przedsiębiorczości Społecznej w projekcie OWIES Elbląg. - Zachęcamy wszystkie podmioty ekonomii społecznej z obszaru objętego wsparciem naszego ośrodka – czyli powiatów: braniewskiego, elbląskiego, iławskiego oraz Elbląga i powiatu elbląskiego, które chcą uzyskać status przedsiębiorstwa społecznego, do składania wniosków do OWIES w Elblągu, które jest prowadzone przez Stowarzyszenie ESWIP. Można je pobrać ze strony www.owies.eswip.pl poprzez zakładkę status przedsiębiorstwa społecznego. Zachęcam także do zapoznania się z regulaminem przyznawania statusu PS.

Uzyskanie statusu przedsiębiorstwa społecznego nie wiąże się z żadnymi opłatami ani ze zmianą statusu prawnego organizacji, ponieważ nie stanowi odrębnej formy prawnej.

Przedsiębiorstwem społecznym może zostać podmiot, który prowadzi działalność odpłatną pożytku publicznego lub działalność gospodarczą (lub odpowiednio działalność oświatową lub kulturalną), spełniając jednocześnie poniższe warunki:

- jego celem działania jest integracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (wyrażona określonym procentem zatrudnienia tych osób) lub realizacja usług społecznych świadczonych na rzecz społeczności lokalnej;
- zysk lub nadwyżka bilansowa nie są dystrybuowane pomiędzy udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników, lecz przeznaczone na wzmocnienie potencjału przedsiębiorstwa i reintegrację zawodową i społeczną lub działalność w sferze pożytku;
- jest zarządzany demokratycznie;
- zatrudnia co najmniej trzech pracowników na podstawie umowy o pracę, spółdzielczej umowy o pracę lub umowy cywilno-prawnej wraz z określonym minimalnym wymiarem czasu pracy (nie mniej niż ¼ etatu)
- wynagrodzenia pracowników nie przekraczają trzykrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Planowane pomaganie

W Elblągu jest coraz więcej firm, które w swojej strategii zakładają wsparcie organizacji społecznych. Takie działanie określa się koncepcją CSR, czyli społeczna odpowiedzialność biznesu.

Sylvia Warzechowska

Bycie społecznie odpowiedzialnym oznacza inwestowanie w zasoby ludzkie, ochronę środowiska, relacje z otoczeniem firmy i informowanie o tych działaniach. To wszystko przyczynia się do wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstwa i kształtowania warunków dla zrównoważonego rozwoju społecznego i ekonomicznego. Można wymienić kilka konkretnych korzyści: wzrost zainteresowania inwestorów, zwiększenie lojalności konsumentów i interesariuszy, poprawę relacji ze społecznością i władzami lokalnymi, podnoszenie poziomu kultury organizacyjnej firmy czy kształtowanie pozytywnego wizerunku firmy wśród pracowników.

Stowarzyszenie ESWIP wśród swoich darczyńców współpracuje z firmami, którym CSR nie jest obcy. Jedną z takich firm jest partner strategiczny stowarzyszenia – Doradcy Finansowi ECF z Elbląga.

- Czerpiemy radość z tego, że możemy pomagać innym. Czasem impuls, sygnał czy też informacja o potrzebie wychodzą od kierownictwa, ale często to pracownicy przychodzą z informacją, że coś się dzieje, że ktoś potrzebuje pomocy i... po prostu działają. Tak było w przypadku akcji „Szlachetna paczka”. Stałą comiesięczną opieką objęliśmy Akademię Młodego Piłkarza EL-Futbol Elbląg oraz budowę Domu pod Cisem. Obecnie wspieramy działania Stowarzyszenia ESWIP w ramach Funduszu Grantowego – mówi Michał Jachimowicz, prezes ECF.

Fundusz Grantowy jest elbląską skarbonką, z której

finansowane są działania społeczne i charytatywne. Stowarzyszenie przekazuje na Fundusz pieniądze z 1%, darowizny finansowe oraz dochód ze Sklepu Społecznego ze Strefą Charytatywną.

- Aktualnie wpierają nas elbląskie firmy, podmioty ekonomii społecznej, organizacje pozarządowe i osoby indywidualne, którym serdecznie dziękujemy – mówi Maciej Bielawski, wiceprezes Stowarzyszenia ESWIP. – W 2021 roku, z okazji 25-lecia naszego stowarzyszenia, przekazaliśmy w formie grantów 25 000 złotych. W tym roku mamy do dyspozycji 40 000 zł.

Chętni mogą starać się o granty w ramach programów: Pomoc Sąsiadzka, Impuls oraz Metamorfoza Podwórka. Pomoc Sąsiadzka jest po to, by rozwiązywać problemy sąsiedzkie, czyli... pomagać sąsiadom, osobom starszym czy niepełnosprawnym. Impuls skierowany jest do organizacji społecznych, a jego celem jest wspólne działanie na rzecz ludzi i otoczenia. Innymi słowy, jeżeli organizacja chce zorganizować np. piknik dla osób bezdomnych lub wydarzenie artystyczne, to może ubiegać się o grant. Trzeci program to Metamorfoza Podwórka, czyli możliwość sąsiedzkiej inicjatywy, by podwórka na elbląskim Zawodziu zyskały nowy wygląd.

- Ceniemy naszych Darczyńców i chcemy dać im coś w zamian. Coś trwałego i niezapomnianego, dlatego stworzyliśmy Galerię Darczyńców. Miejsce, w którym uroczystie zamieszczamy tabliczkę, która informuje gości Domu pod Cisem o charytatywnej działalności – mówi Maciej Bielawski. – Chętnych do współpracy z naszym stowarzyszeniem zapraszamy do kontaktu.

Partner strategiczny Stowarzyszenia ESWIP

MASZ POMYSŁ? DZIAŁAJ!

Przyjdź, opowiedz o pomysłach na działania w swoim otoczeniu.

A my:

Zapewnimy Ci wsparcie naszych ekspertów.

Zorganizujemy szkolenie, seminarium, warsztaty.

Zapoznamy Cię z innymi osobami działającymi w tym samym obszarze.

Sfinansujemy Twoją inicjatywę kwotą do 1000 zł.

Pomożemy w formalnościach związanych z zakładaniem i rejestracją fundacji, stowarzyszenia, spółdzielni socjalnej lub spółki non-profit.

Chcesz dowiedzieć się więcej? Umówmy się na spotkanie.

Infopunkt OWIES

ul. Związku Jaszczurczego 17, 82-300 Elbląg / www.owies.elblag.pl
Rafał Narnicki / r.narnicki@eswip.pl, owies@eswip.pl
55 236 27 16, 55 235 33 88

Projekt "Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu" realizowany jest przez Stowarzyszenie ESWIP i współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Przepisy regulujące działalność organizacji pozarządowych

Beata Wachniewska-Mazurek
Teresa Wachniewska

Regulacje działalności organizacji pozarządowych w polskim systemie prawnym można znaleźć w różnych systemach prawnych. Dla ułatwienia w poruszaniu się po nich, w zestawieniu pogrupowane zostały na: **Przepisy ogólne i wspólne regulujące podstawy działalności organizacji, Przepisy szczegółowe dla wybranych form prawnych organizacji pozarządowych oraz Przepisy branżowe dotyczące sposobów realizacji celów, działań organizacji pozarządowych.**

I. Przepisy ogólne i wspólne

Podstawy działania organizacji pozarządowych regulują przepisy dotyczące działalności pożytku publicznego oraz wolontariatu (**ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie** tj. z dnia 29 maja 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057)).

Można określić tę ustawę jako filar w prawie organizacji pozarządowych (choć system prawa nie wyodrębnia tej dziedziny). Jest to niewątpliwie podstawa funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz regulacja zasad i form współpracy administracji z organizacjami pozarządowymi.

To tutaj znajdziemy definicję organizacji pozarządowej, zakres działalności pożytku publicznego, regulacje dotyczące statusu organizacji pożytku publicznego, współpracy finansowej i pozafinansowej z administracją lokalną (tryby zlecania zadań, regulacje rad pożytku publicznego, wymogi dotyczące konsultacji społecznych, przepisy dotyczące wolontariatu).

Kolejne dwie ustawy to projekty ustaw, które są w procesie legislacyjnym. Są one jednak na tyle istotne dla sfery uregulowań prawnych organizacji pozarządowych, że warto wiedzieć i śledzić informację na ten temat.

Pierwsza z nich to projekt ustawy o sprawozdawczości organizacji pozarządowych - w tej ustawie proponowane są zmiany w zakresie obowiązków sprawozdawczych, ale także wymagań wobec księgowości w organizacji. Obecnie projekt jest w opiniowaniu, po konsultacjach społecznych.

Druga z nich to projekt ustawy o ekonomii społecznej, która jest na etapie bardziej zaawansowanym w pracach legislacyjnych. W tym projekcie uregulowane są kwestie dotyczące definicji ekonomii społecznej, podmiotów ekonomii społecznej, przedsiębiorstw społecznych i zasad uzyskiwania statusu przedsiębiorstwa społecznego oraz związanych z nimi obowiązków sprawozdawczych.

Uwagę społeczników warto także zwrócić ku **ustawie o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami** z dnia 29 maja 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1062). Choć wprost nie jest ona skierowana do organizacji pozarządowych, to po pierwsze warto dbać o standard świadczonych usług zgodnie z jej ideą oraz po drugie coraz częściej w procesie zlecania zadań publicznych administracja może oczekiwać wraz z przekazaniem zadania spełnienia warunków owej ustawy (adekwatnie do przepisów). O czym jest ta ustawa? Jak jej nazwa wskazuje, o dostępności, czyli o likwidowaniu barier, które mogą ograniczać lub uniemożliwiać korzystanie z usług naszej organizacji osobom z różnymi potrzebami (oczywiście osobom z niepełnosprawnościami, ale także innym grupom, np. osobom starszym, uchodźcom, mniejszościom narodowym, czy osobom w izolacji domowej, rodzicom z małymi dziećmi). Ustawa przywołuje nam na racjonalne usprawnienia i uniwersalne projektowanie. Jest to niewątpliwie obszar, na który zwraca się coraz większą uwagę, więc tym bardziej warto zadbać o standardy swojej organizacji zgodne z ideą dostępności.

STOWARZYSZENIE
ESWIP
OŚWIADCZENIA
POZYTYWNEGO

CEL

Powinien być społecznie lub gospodarczo użyteczny (ochrona zdrowia, rozwój gospodarki, oświata, kultura i sztuka, pomoc społeczna, ochrona środowiska, itp.).

NADZÓR

Nadzór nad fundacją sprawuje właściwy ze względu na zakres i cele jej działania minister oraz miejscowo właściwy starosta.

FUNDATOR

Osoby fizyczne lub prawne ustanawiają fundację przez złożenie oświadczenia, przygotowanie statusu oraz określenie wysokości funduszu założycielskiego.

FUNDACJA

WŁADZE

Zarząd to jedyny obowiązkowy organ fundacji. Zazwyczaj jest kolejalny - składa się z więcej niż jednej osoby.

MAJĄTEK

Powinien umożliwić fundacji realizację jej działań. Decyzję, co do jego wysokości podejmuje fundator.

**CHCESZ ZAŁOŻYĆ FUNDACJĘ
LUB ROZWIJAĆ JEJ DZIAŁALNOŚĆ?
SKONTAKTUJ SIĘ Z NAM!**

Infopunkt OWIES

ul. Związku Jaszczurczego 17
82-300 Elbląg
www.owies.eswip.pl

Rafał Narnicki
r.narnicki@eswip.pl, owies@eswip.pl
55 236 27 16, 55 235 33 88

Projekt "Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomicznej Społecznej w Elblągu" realizowany jest przez Stowarzyszenie ESWIP i współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wspólnym uregulowaniem dla całego trzeciego sektora są przepisy dotyczące **przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu** ustawa z dnia 15 czerwca 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1132)

Ustawa dotyczy fundacji oraz stowarzyszeń (w tym np. OSP, klubów sportowych działających w formie stowarzyszeń) w zakresie, w jakim przyjmują lub dokonują płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, bez względu na to, czy płatność jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane. Te podmioty powinny posiadać regulacje, które odnoszą się do przepisów ustawy, np. zakazującej przyjmowania płatności w gotówce zgodnie z ww. definicjami. Drugi aspekt tej samej ustawy dotyczy obowiązków zgłoszeń i aktualizacji do centralnego rejestru beneficjentów rzeczywistych – tutaj szczególnie fundacje oraz stowarzyszenia wpisane do KRS są podmiotami, na których taki obowiązek ciąży.

Wspólną kwestią dla wszystkich podmiotów, a więc też organizacji pozarządowych i to bez względu na ich formę prawną, jest rodzaj prowadzonej działalności oraz czas funkcjonowania ochrony danych osobowych. W tym zakresie od 25 maja 2018 r. obowiązują przepisy RODO, czyli europejskie ogólne roz-

porządzenie o ochronie danych osobowych (pełna nazwa: **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE - ogólne rozporządzenie o ochronie danych**).

Organizacje mają też obowiązek wobec statystyki publicznej. **Ustawa o statystyce publicznej** z dnia 18 maja 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 955). To czy nasza organizacja jest zobowiązana do udziału w badaniu – czyli obowiązku sprawozdawczego dla Głównego Urzędu Statystycznego – wynika z programu badań statystycznych (wprowadzanych rozporządzeniem Rady Ministrów). Jeśli nasza organizacja zostanie wylosowana lub wskazana do udziału w badaniu to ma obowiązek wziąć w nim udział. Dla zobrazowania można przywołać badanie w roku 2021 (za rok 2020), kiedy to do badania wskazano wszystkie fundacje, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe mające osobowość prawną, w tym również kluby sportowe, ochotnicze straże pożarne, koła łowieckie oraz organizacje wyznaniowe prowadzące działalność społeczną.

Prawo autorskie i prawo prasowe to dwa obszary,

STOWARZYSZENIE
ESWIP
ORGANIZACJA
POZYTYWNEGO

CEL:

Stowarzyszenie powoływane jest, by realizować wspólny, ważny społecznie cel.

NADZÓR:

Nadzór nad stowarzyszeniem sprawuje starosta właściwy ze względu na siedzibę organizacji.

ZAŁOŻYCIELE:

Stowarzyszenie może być założone przez co najmniej 7 osób.

STOWARZYSZENIE REJESTROWE

FINANSE

Działalność stowarzyszenia jest finansowana m.in. z:

- działalności gospodarczej i odpłatnej
- składek członkowskich,
  - darowizn,
- zbiórek publicznych,
  - dotacji.

WŁADZE:

- walne zgromadzenie jest najwyższą władzą (stanowią je wszyscy członkowie)
- organ kontroli wewnętrznej (np. komisja rewizyjna)
- zarząd

**CHCESZ ZAŁOŻYĆ LUB ROZWIJAĆ
TWOJE STOWARZYSZENIE?
SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI!**

Infopunkt OWIES

ul. Związku Jaszczurczego 17
82-300 Elbląg
www.owies.eswip.pl

Rafał Narnicki
r.narnicki@eswip.pl, owies@eswip.pl
55 236 27 16, 55 235 33 88

Projekt "Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu" realizowany jest przez Stowarzyszenie ESWIP i współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

które często towarzyszą nam w działalności społecznej (**prawo prasowe** z dnia 14 września 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1914)) oraz **ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych** tj. z dnia 21 maja 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1062) oraz **ustawa o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi** z dnia 15 czerwca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1293). Te przepisy powinny zostać uwzględnione np. podczas karaoke, kina pod chmurką, zdjęć, grafik, a także rodzajach licencji czy dokumentowania wydarzeń (artykułów i towarzyszących i fotorelacji z wydarzeń).

II. Przepisy szczegółowe dla wybranych form prawnych

W związku z liczebnością aktów prawnych dotyczących poszczególnych form prawnych poniżej lista ustaw:

1. Stowarzyszenia - **prawo o stowarzyszeniach** z dnia 18 listopada 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2261) oraz dodatkowo dla uczniowskich klubów sportowych i klubów sportowych w formie stowarzyszeń **ustawa** z dnia 25 czerwca 2010 r. **o sporcie**
2. Do klubów sportowych odnoszą się przepisy właściwe dla wyboru ich formy prawnej (np. w formie stowarzyszenia, fundacji, spółki) oraz rozporządzenie w zakresie ich ewidencji: **rozporządzenie Ministra Sportu i Turystyki z dnia 18 października 2011 r. w sprawie ewidencji klubów sportowych**
3. Fundacja - **ustawa o fundacjach**, tj. z dnia 18 listopada 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2167)
4. Koła gospodyń wiejskich: **ustawa o kołach gospodyń wiejskich**, tj. z dnia 29 października 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 2256)
5. Ochotnicze Straże Pożarne: **ustawa o ochotniczych strażach pożarnych** z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 2490) oraz wspomniana wyżej ustawa o stowarzyszeniach
6. Spółdzielnie: **Prawo spółdzielcze**, tj. z dnia 19 marca 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 648)
7. Spółdzielnie socjalne: **Ustawa** z dnia 27 kwietnia 2006 r. **o spółdzielniach socjalnych**, tj. z dnia 18 listopada 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2085)
8. Rodzinne ogrody działkowe: **Ustawa** z dnia 13 grudnia 2013 r. **o rodzinnych ogrodach działkowych**, tj. z dnia 21 maja 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1073)
9. Organizacje turystyczne: **Ustawa** z dnia 25 czerwca 1999 r. **o Polskiej Organizacji Turystycznej**, tj. z dnia 1 marca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 563)
10. Lokalne grupy działania: **Ustawa** z dnia 20 lutego 2015 r. **o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej**

społeczności, tj. z dnia 21 maja 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1167)

11. Spółki non-profit: **Ustawa** z dnia 15 września 2000 r. **Kodeks spółek handlowych** tj. z dnia 22 lipca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1526)

III. Przepisy „branżowe”

W zakresie przeprowadzania loterii, które dość często organizacje chcą prowadzić, to są one grami hazardowymi. Należą do nich gry losowe, zakłady wzajemne, gry w karty oraz gry na automatach. Organizacje powinny pamiętać o regulacjach **ustawy o grach hazardowych** z dnia 19 listopada 2009 r. (Dz.U. Nr 201, poz. 1540) tj. z dnia 27 października 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2094). Jest to chyba jeden z najczęstszych sposobów organizacji wspomagania zbiórek pieniężnych, jednak równie często to co robią organizacje spełnia przesłanki tej ustawy. Nie oznacza to, że organizacje tego robić nie mogą. Mogą, ale należy wypełnić odpowiednie zgłoszenia i robić to zgodnie z przepisami ustawy. Warto się z tym tematem zapoznać. Trzeba wspomnieć, że grami losowymi są gry, w tym te urządzane w Internecie, o wygrane pieniężne lub rzeczowe, których wynik w szczególności zależy od przypadku. Mieszczą się tutaj, np. loterie fantowe i promocyjne, gry w bingo i w kości, a także gry liczbowe.

Zbiórki publiczne: Ten sposób organizacji pomocy czy zbierania środków finansowych na działalność organizacji jest określony w **ustawie o zasadach prowadzenia zbiórek publicznych** z dnia 14 marca 2014 r. (Dz.U. z 2014 r. poz. 498). Społecznicy powinni na to zwrócić uwagę, bowiem ustawodawca stworzył mechanizm dla organizacji w zakresie zbiórek pieniężnych niegotówkowych, materialnych oraz gotówkowych. Jak wynika z doświadczenia organizacji, są obsługiwane w sprawny sposób. To kolejne narzędzie, które może nam pomóc w działalności społecznej.

Aktywność społeczników dotyczy często także życia publicznego, a w tym zakresie warto pamiętać o przepisach **prawa o zgromadzeniach** z dnia 24 lipca 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1485), tj. z dnia 15 marca 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 631), czy przepisach szczegółowych dotyczących różnych ciał dialogu i obowiązkowemu udziału w nich przedstawicieli organizacji pozarządowych, np. zespoły interdyscyplinarne, rady, ciała opiniodawczo-konsultacyjne.

Ustawa o podatkach i opłatach lokalnych z dnia 12 stycznia 1991 r. (Dz.U. Nr 9, poz. 31), tj. z dnia 16 maja 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1170) dotyczy wysokości stawek podatku od nieruchomości od gruntów, budynków lub ich części wykorzystywanych na prowadzenie odpłatnej działalności pożytku publicznego

STOWARZYSZENIE
ESWIP | ORGANIZACJA
POZYTYWNEGO

ODPOWIEDZIALNOŚĆ:
Spółdzielnia socjalna, jako osoba prawna, odpowiada za zobowiązania swoim majątkiem.

CEL:
prowadzenie działalności biznesowej,
- działalność na rzecz społeczności lokalnej.

ZAŁOŻYCIELE:
Co najmniej 2 osoby prawne (organizacje, samorządy, kościelne osoby prawne) lub co najmniej 3 osoby fizyczne (m.in. osoby bezrobotne, z niepełnosprawnościami).

NADZÓR:
Każda spółdzielnia zobowiązana jest poddać się badaniu legalności, gospodarności i rzetelności całości jej działania.

MAJĄTEK:
Każdy członek spółdzielni wpłaca pieniądze na start, we wspólnie określonej kwocie.

WŁADZE:
- walne zgromadzenie (wszyscy członkowie),
- zarząd (obowiązek w każdej spółdzielni),
- rada nadzorcza.

**SZUKASZ ŚRODKÓW NA DOBRY POCZĄTEK?
SKONTAKTUJ SIĘ Z NAM!**

Infopunkt OWIES

ul. Związku Jaszczurczego 17
82-300 Elbląg
www.owies.eswip.pl

Rafał Narnicki
r.narnicki@eswip.pl, owies@eswip.pl
55 236 27 16, 55 235 33 88

Projekt "Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu" realizowany jest przez Stowarzyszenie ESWIP i współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

oraz zwolnienia dla prowadzenia nieodpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego.

Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26 lipca 1991 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 350) tj. z dnia 15 czerwca 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1128) w zakresie zwolnienia od podatku dochodowego wartości świadczeń otrzymanych przez wolontariuszy na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego. W tej ustawie reguluje się także kwestie darowizny, tj. możliwości jej odliczeń przez darczyńcę - osobę fizyczną oraz ustalania wysokości darowizny w przypadku przedmiotów, usług opodatkowanych oraz możliwości odliczania tzw. 1%.

W **ustawie** z dnia 15 lutego 1992 r. **o podatku dochodowym od osób prawnych** (tj. z dnia 17 września 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1800)) w zakresie regulacji podatkowych, zwolnień organizacji pozarządowych, itp. W tych regulacjach znajdziemy, np. określenie, że do przychodów nie zalicza się wartości świadczeń wolontariuszy, udzielanych na zasadach określonych w przepisach o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz, że wolne od podatku są dochody organizacji pożytku publicznego, o których mowa w przepisach o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - w części przeznaczonych na działalność statutową, z wyłączeniem działalności gospodarczej.

W zakresie spraw podatkowych regulacje znajdziemy także w przepisach dot. **podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym oraz podatku od czynności cywilnoprawnych**.

W zakresie działalności organizacji ze środków publicznych, organizacje pozarządowe stosują także przepisy **ustawy o finansach publicznych oraz prawa zamówień publicznych** (zgodnie z włączeniami oraz postanowieniami umów dotyczących realizacji tych projektów / zadań publicznych).

Oczywiście w procesie rejestracji w KRS, w tym rejestrze organizacji pożytku publicznego, czy przedsiębiorców korzystamy przede wszystkim z przepisów **ustawy o krajowym rejestrze sądowym** z dnia 20 sierpnia 1997 r. (Dz.U. Nr 121, poz. 769), tj. z dnia 8 grudnia 2020 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 112)

Organizacje pożytku publicznego mogą także korzystać z przepisów **ustawy o radiofonii i telewizji** tj. z dnia 8 kwietnia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 805) przede wszystkim z art. 23a dot. nieodpłatnego informowania (jednostki publicznej radiofonii i telewizji stwarzają organizacjom pożytku publicznego możliwość nieodpłatnego informowania o prowadzonej przez te organizacje działalności nieodpłatnej)

Ważne regulacje dla organizacji pożytku publicznego w zakresie nieruchomości. Tutaj **ustawa o gospo-**

darce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 r. (Dz.U. Nr 115, poz. 741) tj. z dnia 17 września 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1899) określa możliwości preferencji dla organizacji pożytku publicznego oraz rodzinnych ogrodów działkowych, np. możliwości zawarcia umowy użytkowania, najmu lub dzierżawy w drodze bezprzetargowej: na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, jeżeli użytkownikiem, najemcą lub dzierżawcą nieruchomości jest organizacja pożytku publicznego lub użytkownikiem nieruchomości jest stowarzyszenie ogrodowe w rozumieniu ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1073). Dodatkowo znajdziemy tam również przepisy o możliwości darowizn od skarbu państwa na rzecz fundacji i organizacji pożytku publicznego oraz bonifikaty od oszacowanej ceny nieruchomości przy sprzedaży, jeżeli nieruchomość sprzedawana jest osobom fizycznym i osobom prawnym, które prowadzą działalność charytatywną, opiekuńczą, kulturalną, leczniczą, oświatową, naukową, badawczo-rozwojową, wychowawczą, sportową lub turystyczną, na cele niezwiązane z działalnością zarobkową, a także organizacjom pożytku publicznego na cel prowadzonej działalności pożytku publicznego lub stowarzyszeniom ogrodowym, w rozumieniu ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych z przeznaczeniem na rodzinne ogrody działkowe;

W zakresie we współpracy z wolontariuszami, oprócz przepisów podstawowych z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, można korzystać z regulacji ujętych w:

1. **ustawie o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach** z dnia 30 października 2002 r. (Dz.U. Nr 199, poz. 1674) tj. z dnia 29 maja 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 984) art. 2 ust. 1., 1. Za wypadek uzasadniający przyznanie świadczeń uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło: (...) 12) przy wykonywaniu świadczeń przez wolontariusza, o którym mowa w art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2019 r. poz. 688, 1570 i 2020 oraz z 2020 r. poz. 284);
2. **ustawie o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** z dnia 27 sierpnia 2004 r. (Dz.U. Nr 210, poz. 2135), tj. z dnia 25 czerwca 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1285) w zakresie możliwości korzystania przez wolontariusza z ubezpieczenia zdrowotnego.

Podstawowe dokumenty w NGO

Zarządzanie organizacją pozarządową dotyczy także sfery jej dokumentów, wewnętrznych polityk, regulaminów. Poniżej lista najważniejszych z nich z krótkim omówieniem.

Beata Wachniewska-Mazurek
Teresa Wachniewska

1) Dokumenty założycielskie naszej organizacji w oryginale

Statut organizacji to podstawa jej działalności. Ten dokument powinien być dla nas znany i warto także zadbać, aby był dostępny na stronie internetowej. Zmiany Statutu warto odnotowywać na dokumencie. Na marginesie przypominamy, iż obowiązują one z chwilą ich rejestracji przez Sąd.

Organizacja powinna także posiadać listę członków, założycieli oraz listy obecności z zebrań, a także listę członków organizacji – tą ostatnią na bieżąco aktualną.

Dokumentujemy także przebiegi walnego zebrania członków organizacji poprzez listę obecności, protokół oraz uchwały podjęte na zebraniu. Jeśli zagadnienia wymagają potem zgłoszenia zmian w organach rejestrowych, to przygotowujemy dokumentację tak, aby jeden komplet w oryginale pozostał w naszym archiwum.

Analogicznie dokumentujemy spotkania zarządu, komisji rewizyjnej, rady czy innych organów powołanych w naszej organizacji.

2) Sfera finansowa i obieg dokumentów

Każda z organizacji powinna posiadać politykę rachunkowości, umowę na prowadzenie rachunku bankowego oraz umowę na obsługę rachunkową/ i kadrową jeśli prowadzi nam firma zewnętrzna/ osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą. Wraz z zewnętrznym zleceniem obsługi księgowej, często także będą potrzebne pełnomocnictwa wobec instytucji takich jak Urząd Skarbowy, ZUS czy PEFRON.

W organizacji powinniśmy także posiadać regulacje np. w formie polityki przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Jest to ważne, bowiem świadomość przyjętych w organizacji zasad pomoże nam w sprawnym i bezpiecznym zarządzaniu finansami oraz unikniemy dodatkowych procedur, zgłoszeń lub konsekwencji wynikających z nieprzestrzegania przepisów w tym zakresie.

Dodatkowo warto, aby organizacja posiadała instrukcję obiegu i kontroli dokumentów. To pomoże nam w organizacji gromadzenia, układania, miejsca przechowywania, sposobu opisu dokumentów czy wreszcie monitorowania np. projektów i współpracy w tym zakresie z księgowością.

3) Ludzie w organizacji

W naszej organizacji powinniśmy posiadać opisane zasady przetwarzania danych osobowych oraz zgody na ich przetwarzanie od pracowników, współpracowników, ale także osób korzystających z naszej działalności. Zgodnie z kodeksem pracy na odpowiednim etapie liczby osób zatrudnionych pojawiają się dokumenty tj. regulamin wynagradzania oraz regulamin pracy. Jako pracodawca powinniśmy także informować naszych pracowników o zasadach równego traktowania oraz o obowiązkach pracodawcy dotyczących mobbingu. Powinniśmy też posiadać zasady bezpieczeństwa i higieny pracy (te często wiszą w formie tablicy informacyjnej) oraz instrukcje bezpieczeństwa przeciwpożarowego.

Pamiętajmy, że oprócz zgody na przetwarzanie danych osobowych także wizerunek podlega ochronie (czyli utrwalanie, publikowanie, wykorzystywanie wizerunku), więc i w tym zakresie zgody pracowników oraz osób korzystających z naszych usług, jeśli planujemy wykonywanie im zdjęć, także dla celów dowodowych, warto mieć w formie papierowej.

ZREALIZUJ Z NAMI SWÓJ POMYSŁ NA BIZNES!

Wspólnie opracujemy pomysł na biznes, który pozwoli zarabiać Twojej organizacji.

Sfinansujemy szkolenia i kursy zawodowe dla Ciebie i pracowników w Twojej organizacji.

Pomożemy Ci wybrać odpowiednią formę prawną i przygotować niezbędne dokumenty.

Twoja organizacja może otrzymać do 1 tys. zł, żeby sprawdzić opłacalność Twojego pomysłu.

Zapewnimy Ci doradztwo z zakresu: prawa, księgowości, marketingu oraz nowych technologii.

Możesz otrzymać 24 tys. zł na utworzenie każdego nowego miejsca pracy w organizacji.

Chcesz dowiedzieć się więcej? Umówmy się na spotkanie.

Infopunkt OWIES

ul. Związku Jaszczurczego 17, 82-300 Elbląg / www.owies.elblag.pl
Rafał Narnicki / r.narnicki@eswip.pl, owies@eswip.pl
55 236 27 16, 55 235 33 88

Projekt "Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu" realizowany jest przez Stowarzyszenie ESWIP i współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Czy ekonomizacja jest dla każdego?

Ekonomizacja organizacji. Czy jest dla każdego, czy tylko dla wybrańców? I czy taki diabeł straszny jak go malują? O tym w naszym materiale.

Katarzyna Ciszewska

Chociaż przedstawione przykłady przedsiębiorstw społecznych mówią więcej niż tysiąc słów, spróbujmy odpowiedzieć na pytanie: ekonomizacja organizacji czyli co? Mówiąc wprost: to podejmowanie się działalności zarobkowej przez organizacje. Sprzedaż produktów i usług „po kosztach” (działalność odpłatna) albo z pewnych narzutem, marżą (działalność gospodarcza), dzięki czemu organizacja osiąga zyski, a te przeznaczane są na realizację działań statutowych. Dlaczego organizacje decydują się podążać tą ścieżką?

Otóż argumentów jest kilka. Zaczynając od najprostszego, z czegoś trzeba „żyć”. A może właściwiej – funkcjonować, a w związku z tym dokonywać podstawowych opłat związanych z bieżącą działalnością organizacji. Jeśli podmiot ekonomii społecznej (czyli NGO w tym przypadku, a szerzej są to także spółdzielnie socjalne, spółki z o.o. non profit) realizuje swoje cele na szerszą skalę, przy czym prowadzi swoje biuro, wynajmuje do tego lokal, zatrudnia pracowników, i tak dalej, koszty liczymy już w tysiącach.

Niezależność funkcjonowania

Nie zawsze można liczyć na zabezpieczenie finansowania działalności w postaci dotacji, darowizn czy zbiorów publicznych, tak licznie ogłaszanych w obecnej dobie. Aktywna działalność NGO na rzecz różnych grup i różnych celów może być realizowana w formie tak zwanej statutowej działalności odpłatnej, kiedy to odbiorca sam uiszcza opłatę za korzystanie z usług wsparcia danej organizacji czy zakup oferowanych przez organizację produktów (opłatę zredukowaną do poziomu kosztów danego przedsięwzięcia; organizacja nie zarabia na tego rodzaju działalności, ale „zeruje” jej przychody i koszty), ale nie zawsze jest to klucz do sukcesu dający pełnię sprawstwa organizacji. Dzieje się tak, ponieważ wiele kosztów związanych

z bieżącym funkcjonowaniem podmiotu nie może być tu ujętych i pokrytych z odpłatności osób korzystających z oferty. Tu, z nieco większą elastycznością, przychodzi temat działalności gospodarczej. Chociaż wymaga większej sprawozdawczości, napawa lękiem przed większą ilością kontroli to przynosi też więcej rozwiązań dla bolączek finansowych NGO. Dzięki rozwinięciu działalności gospodarczej możliwe jest zarabianie na bieżące koszty utrzymania organizacji i możliwa jest pewna niezależność funkcjonowania.

Inna sprawa związana jest z misją i celem działalności organizacji. Wiele fundacji i stowarzyszeń stanowi sprawdzone miejsca pracy. Zazwyczaj uwzględniając przy tym różnego rodzaju dostosowania na miarę potrzeb człowieka i możliwości takiej organizacji. Wiele zarządów widzi w tym sens i cel, aby stwarzać ludziom możliwość odnalezienia się na rynku pracy (stąd między innymi Centra Integracji Społecznej), dawać przestrzeń do rozwoju a czasem także wspierać całą zorganizowaną ścieżką powrotu do aktywności zawodowej. Szeroko omawiana obecnie ustawa o ekonomii społecznej daje wyraz aprobaty w stosunku do wyżej wymienionego charakteru działalności organizacji. Aktywność społeczno-zawodowa w warunkach bezpiecznego startu i rozwój zawodowy może być realizowana z jednej strony jako cel statutowy organizacji, z drugiej strony służyć działalności gospodarczej organizacji, która zarabia w ten sposób na swoje funkcjonowanie, a w dodatku jest odpowiedzialnym społecznie pracodawcą. Ponieważ dziś lubimy łączyć kilka celów w jednym działaniu, to wynik powyższego jest absolutnie dodatni.

Przychód dla organizacji

Działalność gospodarczą organizacja może prowadzić „wewnątrz” lub powołać w tym celu inny podmiot, na przykład spółdzielnię socjalną (głównym celem

jej powołania jest realizacja reintegracji społeczno-zawodowej) czy spółkę z o.o., co pozwala stworzyć nowe struktury, a tym samym dać większe pole do działania, skupienie się na tym konkretnym zakresie i celu funkcjonowania.

Zatem, jeśli organizacja jest na tym etapie rozwoju bądź dąży do tego, aby być stabilnym pracodawcą, jeśli realizuje swoje działania na szerszą skalę, zatrudnia pracowników, potrzebuje lub posiada zasoby lokalowe do prowadzenia swoich zadań, to wówczas działalność gospodarcza jest warta uwagi. Pozwala, przy dobrym jej funkcjonowaniu, zarabiać na różnego rodzaju koszty, utrzymywanie pracowników, daje miejsca pracy osobom oddalonym (z różnych przyczyn) od rynku pracy.

W jakim zakresie organizacje podejmują się działalności gospodarczej? Na pewno takiej, która jest pożądana na rynku. Takiej, na którą jest popyt, co oznacza przychód dla organizacji. Często jest to obszar, w którym NGO się specjalizuje, posiada zasoby kadrowe do realizacji oferty (np. szkolenia, doradztwo) i wówczas jest to działalność prowadzona „wewnątrz” organizacji. Jeśli natomiast celem organizacji jest zatrudnienie osób niskowyzkwalifikowanych (czyli danie pracy, prowadzenie działalności reintegracyjnej), najczęściej mamy do czynienia z powołaniem nowego podmiotu, np. spółdzielni socjalnej czy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością non profit.

Podyktowane pasją

Niektóre z podmiotów ekonomii społecznej często wypełniają nisze rynkowe. Do tego rodzaju działalności potrzeba z jednej strony specjalistów, ale także obszar ten daje możliwość zatrudnienia na stanowiskach niewymagających specjalnych kwalifikacji (np. usługi całodobowej opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnością). Czasem rodzaj prowadzonej działalności jest podyktowany pasją, którą założyciele organizacji chcą rozwijać i świadczyć w społeczności lokalnej na wysokim poziomie. Pomysłów na zakres działalności gospodarczej jest wiele, a ważne jest, aby pomysł na nią przekuwał się na rentowność (szacunkom takim służy biznesplanowanie), aby dysponować odpowiednimi zasobami (ludzie, lokal,

partnerzy, dostawcy, itp.), aby sprzedawane produkty i świadczone usługi były na poziomie, który gwarantuje zainteresowanie klientów. Sukces prowadzonej działalności gospodarczej przekłada się na zyski, które zasilają działalność statutową oraz dają stabilność odpowiedzialnego zatrudnienia pracowników.

OWES

Wspieranie ekonomizacji organizacji, czyli podejmowania się działalności odpłatnej czy gospodarczej przez fundacje czy stowarzyszenia, powoływanie spółdzielni socjalnych czy spółek z o.o. non profit leży w intencjach Ośrodków Wspierania Ekonomii Społecznej (OWES). Wiadome jest, że ma to sens i cel, ale zadanie nie jest takie proste, jak mogłoby się wydawać na początku. Od etapu wiedzy i świadomości z jaką odpowiedzialnością się to wiąże, organizacja musi przejść do etapu formalnych decyzji (uchwały właściwych władz), w tym również

nt. świadczonych usług czy sprzedaży produktów, dokonania zmian we właściwych dokumentach (statut, polityka rachunkowości, wewnętrzne regulaminy, itd.), dokonania zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym aż do momentu uzyskania statusu... przedsiębiorcy w pełnym tego słowa znaczeniu. Co dobrego na start? Dzięki wsparciu OWES można otrzymać m.in. środki na testowanie produktu lub usług, wypożyczyć nowe miejsca pracy w działalności gospodarczej organizacji (dla osób uprawnionych do dotacji), finansować początkowe koszty działalności (tj. ZUS, koszt administracyjny czy część wynagrodzenia pracowników), realizować drobne usługi (m.in. prawne, księgowość, zamówień publicznych czy marketingowe takie jak np. spot reklamowy, plakat, wizytówka czy logo), kursy podnoszące kwalifikacje oraz skorzystać ze wsparcia mentora z branży. Przy takim wsparciu start jest łatwiejszy, a korzyści płynące z prowadzenia działalności ekonomicznej zdecydowanie bardziej na wyciągnięcie ręki. Od organizacji zainteresowanych taką opcją wymagane jest zaangażowanie i chęć nabywania nowej wiedzy, trochę czasu i energii niezbędnej dla zrealizowania celu.

Czy się opłaca? Świadczyć o tym mogą przykłady już istniejących przedsiębiorstw społecznych.

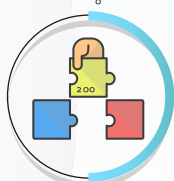

OFERTA OŚRODKA WSPIERANIA INICJATYW EKONOMII SPOŁECZNEJ W ELBLĄGU START DLA PRZEDSIĘBIORSTW SPOŁECZNYCH

DOTACJE

Otrzymasz do **24 000 zł** na każde nowe miejsce pracy w już istniejącym lub powstającym przedsiębiorstwie społecznym.

WSPARCIE POMOSTOWE

Nawet przez rok możesz korzystać z comiesięcznego wsparcia w wysokości do **2 000 zł** na każde miejsce pracy.

OPIEKUN BIZNESOWY

Przez 12 miesięcy specjalista będzie towarzyszył i wspierał Twoje przedsiębiorstwo społeczne w realizacji biznesplanu.

DORADZTWO I USŁUGI SPECJALISTYCZNE

Możesz skorzystać z wiedzy i doświadczenia specjalistów od m.in. : biznesu, księgowości, prawa i nowych technologii.

SZKOLENIA I KURSY ZAWODOWE

OWIES sfinansuje rozwój i zdobywanie nowych kwalifikacji pracowników przedsiębiorstwa społecznego.

Infopunkt OWIES

ul. Związku Jaszczurczego 17, 82-300 Elbląg
Rafał Narnicki / r.narnicki@eswip.pl, owies@eswip.pl
55 236 27 16, 55 235 33 88

Projekt "Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu" realizowany jest przez Stowarzyszenie ESWIP i współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

STOWARZYSZENIE
ESWIP | ORGANIZACJA
POZYTKU PUBLICZNEGO

NAPEŁNIAJ ELBLĄSKĄ SKARBONKĘ

Całą kwotę oddajemy na działania społeczne elblązan. **Zostań fundatorem** ciekawej inicjatywy na rzecz Elbląga.

FUNDUSZ GRANTOWY
STOWARZYSZENIA
ESWIP

KRS: 0000001316

eswip@eswip.pl, www.eswip.pl, nr konta:
20 1600 1462 1025 2272 1000 0006

Projekt "Budujemy kapitał żelazny Funduszu Grantowego"
jest finansowany przez Narodowy Instytut Wolności w ramach
Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030